

Οι εν Κύπρω Ναοί του Αγίου Νεκταρίου

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η Κύπρος, η νήσος των Αγίων, τουτέστιν ο αγιόφιλος και αγιοφίλητος αυτός τόπος της Ορθόδοξης Εκκλησιαστικής Παράδοσης, σεμνύνεται για τους πολυάριθμους ναούς της, αφιερωμένους προς δόξαν Θεού και πνευματικήν ωφέλειαν των πιστών στους πανορθόδοξως τιμωμένους Αγίους μας. Μεταξύ των ιερών προσκυνημάτων περίοπτη θέση έχουν στη συνείδηση των ευσεβών Χριστιανών του Κυπριακού Ελληνισμού οι παλαιότερες και νεόδμητες εκκλησίες, αφιερωμένες στον θαυματουργό Άγιο Νεκτάριο Πενταπόλεως, που συναντούμε σε όλες τις επαρχίες της ελεύθερης Κύπρου. Σε ένα νοερό οδοιπορικό επιχειρούμε σύντομο ιστορικό της ίδρυσης και της αρχιτεκτονικής τους ναοδομίας.

Κατ' αρχήν, στη Λευκωσία, στην περιοχή Πλατύ Αγλαντζιάς, έναντι του φιланθρωπικού Ιδρύματος Άγιος Νεκτάριος δεσπόζει ο περικαλλής ομώνυμος βυζαντινός ναός, κτίσμα του 1990 από δωρεές και θεάρεστες προσπάθειες των πιστών του Ιδρύματος. Η εδώ εκκλησία του Αγίου Νεκταρίου πρωτολειτούργησε με ιερέα τον μακαριστό Παπασταύρο Παπαγαθαγγέλου, τον φλογερό ρασοφόρο-στρατολόγο των νέων στον Αγώνα της ΕΟΚΑ, σε μεγάλη αίθουσα του Ιδρύματος, όπου οι μοναχές περιέθαλπαν τους ηλικωμένους με τη χάρη του προστάτη τους Αγίου, του οποίου το ποικιλώνυμο φιλανθρωπικό έργο είχαν ως υπόδειγμα

έμπρακτης αγάπης προς τον συνάνθρωπο.

Στο μικρό χωριό Αναλυόντας, 20 χιλιόμετρα νοτίως της πρωτεύουσας, τα βήματα οδηγούν στην ιστορική γυναικεία Μονή του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, στον περίβολο της οποίας βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Νεκταρίου. Πρόκειται για ένα παρεκκλήσι, του οποίου η οικοδόμηση έγινε παράλληλα με την έναρξη ανακαίνισης του ναού της Μονής το 1971 και εγκαινιάστηκε στις 16 Ιουνίου 1997 από τον τότε Χωρεπίσκοπο Τριφυθούντος και νυν Μητροπολίτη Κωνσταντίας-Αμμοχώστου Βασίλειο και την προϊσταμένη Μοναχή Μαριάμ. Οι εξωτερικοί τοίχοι του γραφικού αυτού μοναστηριακού ναΐσκου είναι επενδυμένοι πλην του καμπαναριού με πελεκητή διακοσμητική πέτρα.

Στη Λεμεσό, τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Κύπρου, ο περικαλλής ναός του Αγίου Νεκταρίου, σύμφωνα με τις πληροφορίες που αντλούμε από το βιβλίο του Δημήτρη Καππαή[1], βρίσκεται στον χώρο, όπου υπήρχε άλλοτε ναΐδριο, η οικοδόμηση του οποίου χρονολογείται γύρω στο 1957. Αν και το υπόστεγο που κατασκευάστηκε στη βόρεια και δυτική πλευρά του μικρού ναού και αργότερα έκλεισε και έγινε στεγασμένος χώρος, δεν μπορούσε να εξυπηρετήσει τις λειτουργικές ανάγκες του εκκλησιάσματος με την περαιτέρω αύξησή του. Έτσι, η εκκλησιαστική επιτροπή αποφάσισε την ανέγερση μεγαλύτερου ναού προς τιμήν του Αγίου Νεκταρίου, που ξεκίνησε το 1996. Μέχρι την αποπεράτωση του ανεγειρόμενου ναού, στις 9 Νοεμβρίου 1997, χρησιμοποιήθηκε για εκκλησιασμό η διπλανή κατοικία, όπου με τις δέουσες μετατροπές μεταφέρθηκαν οι εικόνες και τα ιερά σκεύη του ναού.

Ο ναός είναι σταυροειδής με τρούλο, ο οποίος στηρίζεται σε τέσσερεις επιβλητικές ασίδες, ενώ ο γυναικωνίτης, που υποβαστάζουν μεγάλοι κίονες, εκτείνεται από τη μίαν είσοδο στην άλλη. Ως προς την εξωτερική αρχιτεκτονική του επισημαίνουμε τα μακρόστενα αψιδωτά παράθυρα και την πολυεπίπεδη κεραμοσκεπή στέγη, ενώ οι διαστάσεις του παρουσιάζουν μίαν ιδιαιτερότητα, που δεν παρατηρείται σε άλλους ναούς: το πλάτος είναι μεγαλύτερο από το μήκος του. Το περίτεχνο εικονοστάσι του, κατασκευασμένο το 1997, είναι έργο των αδελφών Ταλιαδώρων, ειδικών σε εκκλησιαστικά τέμπλα, που άφησαν την καλλιτεχνική τους σφραγίδα σε διάφορους ανά τη νήσο ιερούς χώρους. Οι εικόνες αγιογραφήθηκαν διά χειρός του πατρός Ευάγγελου Γιαλλουρίδη. Το κωδωνοστάσιο υψώνεται στον δυτικό τοίχο, όπου και τα προπύλαια με τρεις ασίδες, που στηρίζουν κίονες.

Στο χωριό Τερσεφάνου, που απέχει 14 χιλιόμετρα από την πόλη της Λάρνακας, ο μεγαλοπρεπής Ι.Ν. του Αγίου Νεκταρίου βρίσκεται στον ίδιο χώρο με την παλαιά εκκλησία της Αγίας Μαρίνας. Ο ναός δεσπόζει της κεντρικής πλατείας, όπου και τα γραφεία του Κοινοτικού Συμβουλίου και οι Λαϊκές Οργανώσεις. Ο ναός κτίστηκε το 1983, εφόσον η εκκλησία της Αγίας Μαρίνας δεν μπορούσε πλέον να χωρέσει τους κατοίκους, που αυξήθηκαν με τη συρροή εκεί προσφύγων μετά την τραγωδία του 1974. Εντύπωση προκαλεί το καμαροσκεπές τρίπτυχο καμπαναριό του με τρεις καμπάνες. Στον περίβολο συνυπάρχει ο πανύψηλος εμβληματικός φοίνικας με τα παλιά πιθάρια, τα κιονόκρανα, που είναι κατάλοιπα κάποιου παλιού ναού που υπήρχε στην περιοχή, και ένα παραδοσιακό αλακάτι (πηγάδι), που στηρίζεται σε δύο αρχαίους κίονες.

Στο Παραλίμνι, την κοσμοπολίτικη πλέον κωμόπολη της Ελεύθερης Αμμοχώστου, η

εκκλησία του Αγίου Νεκταρίου είναι σταυροειδής με τρούλο και κτίστηκε το 1992 κατόπιν επιθυμίας του αείμνηστου Χριστόφορου Οικονόμου, υιού του μακαριστού πρωτοπρεσβύτερου και ιεραπόστολου στην Αφρική Ευέλθοντος Χαραλάμπους (πρώτου εξαδέλφου της γράφουσας) σε ιδιόκτητο κτήμα της οικογένειας. Στις 29 Μαρτίου 1992 έγινε η κατάθεση του θεμέλιου λίθου. Το εικονοστάσι του ωραίου αυτού ναού είναι γλυπτό και έχει διακόσμηση από εκκλησιαστικά πρωτοχριστιανικά σύμβολα. Στο τέμπλο υπάρχουν έξι σύγχρονες εικόνες βυζαντινής νοοτροπίας: του Χριστού και της Παναγίας, του Προδρόμου και του Αγίου Νεκταρίου, του Αγίου Ελευθερίου και του Αγίου Χριστοφόρου.

Σε μικρή απόσταση από την πόλη της Πάφου, στη δυτική εσχατιά της Κύπρου, βρίσκεται μια άλλη εκκλησία του Αγίου Νεκταρίου, που διοικητικά ανήκει στο χωριό Έμπα, ενώ εκκλησιαστικά στο επίσης παραθαλάσσιο χωριό Χλώρακα. Είναι κτισμένη στο προαύλιο του οίκου ευγηρίας «Στέγη ηλικιωμένων Νεφέλης Ταλιώτου». Το εκκλησάκι αρχικώς ήταν προορισμένο να εξυπηρετεί τις ανάγκες των ενοίκων του Ιδρύματος και εγκαινιάστηκε στις 25 Μαΐου 1986, ενώ το 1996 έγινε η επέκτασή του.

Ο ρυθμός του ναού είναι βασιλική με τρούλο. Το τέμπλο είναι ξυλόγλυπτο και αποτελείται από 14 φορητές εικόνες και από μια στενότερη ζώνη με 14 ιστορημένες μικρογραφίες.

Οι ιεροί αυτοί ναοί του Αγίου Νεκταρίου μαζί με τις άλλες εκκλησίες και τα περιώλυμα μοναστήρια της Κύπρου θα καλέσουν τους ευσεβείς χριστιανούς, για να τιμήσουν ανήμερα της εορτής του, την 9η Νοεμβρίου, τον «της Συληβρίας τον γόνον, και Αιγίνης τον έφορον, ως ένθεον θεράποντα Χριστού».

[1] Δημήτρη Καππαή, Ναοί και Μοναστήρια της Λεμεσού, Λεμεσός 1999, σσ. 77-79